Raadsvoorstel

Onderwerp:	
Vaststelling Omgevingsvisie Beesel 2050	portefeuillehouder: Mathijs Stocks datum vergadering: 14 december 2026 zaaknummer: 0889357327

Samenvatting

Sinds het najaar van 2024 werkt de gemeente aan de Omgevingsvisie Beesel 2050. Eerder in 2025 stelde uw raad de Atlas Beesel 2050 en de Koers Omgevingsvisie Beesel 2050 vast. Deze koers is verder uitgewerkt tot een ontwerp omgevingsvisie met gebiedsgerichte uitwerkingen, een visiekaart en een uitvoeringshoofdstuk. De ontwerp omgevingsvisie heeft 6 weken ter inzage gelegen. De ontvangen zienswijzen zijn verwerkt in de definitieve Omgevingsvisie Beesel 2050.

In het verlengde van de omgevingsvisie is het gemeentelijk kwaliteitsmenu, dat een uitvoeringsinstrument is van de omgevingsvisie, geactualiseerd. In dit raadsvoorstel vragen wij u om de omgevingsvisie en het vernieuwde Gemeentelijke Kwaliteitsmenu Beesel vast te stellen. Eveneens vragen wij u om een aantal verouderde brondocumenten in te trekken.

Voorstel

1. De omgevingsvisie Beesel 2050, karaktervol Beesel, klaar voor morgen, vast te stellen;
2. De Nota van beantwoording vast te stellen;
3. Het geactualiseerde Gemeentelijk Kwaliteitsmenu Beesel vast te stellen;
4. Het college van B&W te mandateren om de bedragen uit het gemeentelijk kwaliteitsmenu periodiek te herijken;
5. De volgende documenten in te trekken:
    a. Structuurvisie 2011
    b. Structuuronderzoek Poort van Reuver 2003
    c. Structuurvisie Leeuwen – de Weerd
    d. Gebiedsvisie Groene Poort Witte Stein
    e. Intergemeentelijke Structuurvisie Maasplassen 2030 & PlanMER

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding
Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Gemeenten moeten vóór 2027 een omgevingsvisie vaststellen. Beesel is hier in het najaar van 2024 mee gestart, ondersteund door bureau Ruimtevolk.

Eerder heeft uw raad de Atlas Beesel 2050 en de Koers Omgevingsvisie Beesel 2050 vastgesteld. Als vervolg daarop is gewerkt aan een ontwerp omgevingsvisie. Het college heeft deze ontwerp omgevingsvisie op 30 juni 2026 vrijgegeven voor terinzagelegging van 6 augustus tot en met 16 september. In totaal zijn 16 zienswijzen ontvangen, deze zijn van antwoord voorzien en waar nodig verwerkt in de omgevingsvisie. Hiermee is de omgevingsvisie gereed voor besluitvorming.

Gelijktijdig wordt gevraagd om een aantal verouderde beleidsregels, gebiedsvisies en structuurvisies in te trekken. Ook is het gemeentelijk kwaliteitsmenu geactualiseerd en wordt voorgesteld dit vast te stellen.

2. Doelstelling
Het doel van dit voorstel is om de omgevingsvisie en het gemeentelijk kwaliteitsmenu vast te stellen. Gelijktijdig wordt gevraagd om verschillende brondocumenten in te trekken.

3. Uitgangssituatie
De omgevingsvisie bouwt voort op twee eerder door de raad vastgestelde tussenproducten:
- 26 mei 2025 is de Atlas Beesel 2050 vastgesteld, hiermee is fase 1 afgerond;
- 15 december 2025 is de Koers Omgevingsvisie Beesel 2050 vastgesteld, daarmee werd fase 2 afgerond.

In fase 3 is gewerkt aan de ontwerp omgevingsvisie, het college van B&W heeft op 30 juni 2026 besloten deze ter inzage te leggen.

4. Rol gemeente
De gemeente heeft de omgevingsvisie opgesteld in nauwe samenwerking met inwoners, maatschappelijke organisaties en andere partners.

5. Toelichting
<u>Omgevingsvisie</u>
De omgevingsvisie start met een inleidend hoofdstuk dat beschrijft wat een omgevingsvisie inhoudt, hoe deze gepositioneerd is ten opzichte van ander beleid en hoe de visie tot stand is gekomen. Daarna volgen het toekomstverhaal (hoofdstuk 2) en de kernambities (hoofdstuk 3). Deze hoofdstukken zijn afkomstig uit de Koers Omgevingsvisie Beesel 2050. In hoofdstuk 4 volgen de gebiedsgerichte uitwerkingen en hoofdstuk 5 bevat het uitvoeringshoofdstuk. Als bijlagen bij de omgevingsvisie zijn onder andere de visiekaart, de Nota van Participatie en de eerder vastgestelde tussenproducten (Atlas en Koers) opgenomen.

<u>Zienswijzen en verwerking</u>
Tijdens de zienswijzeperiode heeft iedereen de gelegenheid gehad om een zienswijze op de ontwerp omgevingsvisie in te brengen. Er zijn 16 zienswijzen ontvangen. De zienswijzen zijn inhoudelijk beoordeeld; een voorstel voor beantwoording is gedaan in de Nota van beantwoording. Waar nodig zijn naar aanleiding van de zienswijzen tekstuele en inhoudelijke aanpassingen doorgevoerd in de omgevingsvisie. Het merendeel van de wijzigingen gaan over het buitengebied en het toekomstperspectief van de agrarische sector. Zo wordt meer ruimte geboden voor ondergeschikte nevenactiviteiten en verduurzamingsmaatregelen.

Ambtelijke correcties (formulering, verwijzingen) zijn eveneens doorgevoerd. De Nota van beantwoording is bijgevoegd en maakt onderdeel uit van de besluitvorming.

Vervolgproces

De omgevingsvisie treedt na vaststelling direct in werking, er is geen nieuwe zienswijzen- of bezwaarperiode. De visie vormt daarmee per direct het kader voor ons handelen, zowel bij het opstellen van nieuw beleid als bij de toetsing van ruimtelijke initiatieven. Tegelijk worden enkele thema's nader uitgewerkt, zoals:

- Woningbouwstrategie (voorkeursvolgorde en fasering van locaties);
- Volkshuisvestingsprogramma (doelen voor beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit);
- Water- en klimaatplan (maatregelen voor klimaatadaptatie en waterbeheer).

Ook de werkzaamheden aan het nieuwe omgevingsplan worden voortgezet. Daarbij worden de strategische keuzes uit de omgevingsvisie vertaald naar juridische bindende regels.

Gemeentelijk kwaliteitsmenu

Het gemeentelijk kwaliteitsmenu (GKM) is een uitvoeringsinstrument van de omgevingsvisie. De huidige versie maakt onderdeel uit van de Structuurvisie Beesel uit 2011 en is sindsdien niet geactualiseerd. In de praktijk bestond onduidelijkheid over de toepassing van het GKM, zoals het onderscheid tussen landschappelijke inpassing en compensatie en het toepassingsbereik van de regeling. Daarnaast waren de normbedragen en de waardering van compenserende maatregelen onduidelijk en verouderd. Het kwaliteitsmenu is daarom geactualiseerd. De nieuwe versie bevat duidelijke definities, een afgebakend toepassingsbereik, herijkte normbedragen, concrete kwaliteitscriteria en sluit aan bij de omgevingsvisie. Het kwaliteitsmenu wordt gebruikt als toetsingsinstrument bij ruimtelijke initiatieven. U wordt gevraagd om het college van B&W te mandateren om de bedragen uit het gemeentelijk kwaliteitsmenu periodiek te herijken.

Intrekken brondocumenten en aanpassen deelbeleid

De omgevingsvisie vervangt de Structuurvisie Beesel uit 2011 en maakt een aantal deelvisies en beleidsregels overbodig. Om een helder en eenduidig strategisch kader te borgen, wordt voorgesteld de structuurvisie formeel in te trekken. Daarnaast zijn er brondocumenten die inmiddels verouderd zijn, overlappen met de omgevingsvisie of niet meer relevant zijn. Voorgesteld wordt deze documenten in te trekken, uw raad is hiertoe bevoegd aangezien u deze documenten ook heeft vastgesteld. Hieronder een beknopt overzicht van de voorgestelde intrekkingen met korte motivatie:

- Structuuronderzoek Poort van Reuver (2003), overlap met nieuwe gebiedskeuzes voor werklocaties en het buitengebied.
- Structuurvisie gemeente Beesel (12 september 2011), is de voorganger van de omgevingsvisie en wordt in zijn geheel opgevolgd door de omgevingsvisie.
- Structuurvisie Leeuwen-de Weerd (17 mei 2010), overlap met nieuwe gebiedskeuzes voor het buitengebied.
- Gebiedsvisie Groene Poort Witte Stein (23 april 2012), overlap met nieuwe gebiedskeuzes voor het buitengebied.
- Intergemeentelijke Structuurvisie Maasplassen 2030 & PlanMER (17 februari 2014), is een deelvisie die niet meer relevant is en waar geen uitvoering meer aan wordt gegeven.

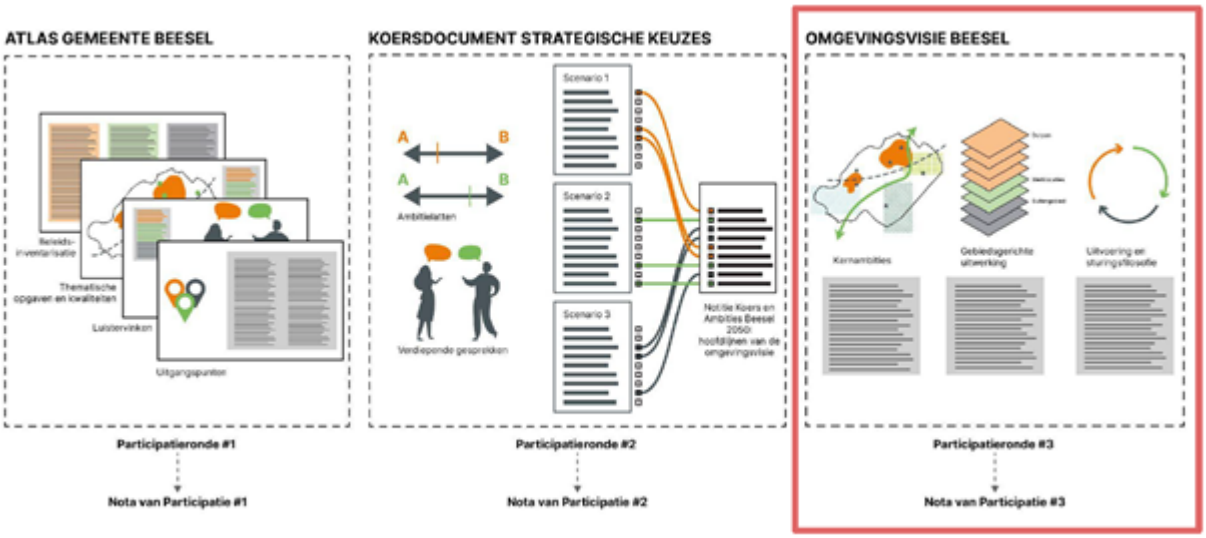
Met de vaststelling van het geactualiseerde gemeentelijk kwaliteitsmenu dient deelbeleid hierop aangepast te worden, het betreft:

- Kader Opwekking Duurzame Energie (KODE) bevat GKM-regels voor zonneparken. Bij de actualisatie van de KODE worden deze aangepast. Dit vraagt momenteel geen besluit.
- Naar aanleiding van de herijking van het GKM is een beperkte aanpassing nodig in het Programma Kostenverhaal en financiële bijdragen 2025. Omdat dit een programma betreft onder de Omgevingswet, is het college van B&W bevoegd om een besluit te nemen over deze aanpassing. Uw raad wordt via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over deze wijzigingen.

Achtergrondinformatie: totstandkoming omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een integrale en strategische visie op de volledige fysieke ruimte. In de omgevingsvisie formuleren én gaan we aan de slag met opgaves en ambities die een ruimtelijke doorwerking hebben. We hebben de gewenste ontwikkelrichtingen benoemd, waar mogelijk

gepositioneerd in de ruimte en hier kaders voor ontwikkeld. De omgevingsvisie is in drie inhoudelijke fasen participatief opgesteld:

Fase 1 – Analyse
In de analysefase is de huidige situatie in kaart gebracht en zijn de bestaande kwaliteiten en opgaven richting 2050 geanalyseerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van een beleidsinventarisatie en is een ambtelijk werkatelier georganiseerd, waarvoor ook ketenpartners werden uitgenodigd zoals buurgemeenten, provincie, waterschap, veiligheidsregio, GGD en woningcorporaties.

Daarnaast heeft intensieve participatie met de samenleving plaatsgevonden door middel van een online enquête (225 respondenten), 350 straatgesprekken en een fotowedstrijd. Zo verkregen we een beeld welke kwaliteiten in onze gemeente het hoogst worden gewaardeerd en welke opgaven de samenleving het meest belangrijk vindt. Als tussenproduct van fase 1 is de Atlas Beesel 2050 opgesteld, die op 26 mei 2025 door uw raad is vastgesteld.

Fase 2 – Ambitie & Koers
In deze fase zijn met het college en de gemeenteraad de ambities verkend. Enerzijds betrof dit een ruimtelijke verdiepingsslag van de drie pijlers uit de Toekomstvisie Leef Beesel: wonen, recreatie en gezondheid en gemeenschapszin. Anderzijds zijn ambities verkend voor de aanvullende ruimtelijke thema's werken en het buitengebied. Op basis van de ambities zijn drie scenario's ontwikkeld, die drie verschillende ruimtelijke vertalingen van de ambities weergeven. Over deze scenario's zijn we het gesprek aangegaan in een ambtelijk werkatelier (incl. ketenpartners) en in bestuurlijke werksessies met college en raad.

Daarnaast heeft ook in deze fase intensieve participatie met de samenleving plaatsgevonden. In een atelier met de samenleving zijn de kansrijke en minder gewenste elementen uit de scenario's verkend. Om jongere doelgroepen te bereiken is een gastles verzorgd op het Grescollege en is een online peiling uitgezet: Swipocratie. 835 deelnemers hebben door middel van beknopte stellingen aangeven welke elementen uit de scenario's hun voorkeur genoten. Tot slot hebben één-op-één gesprekken plaatsgevonden met (groepen) belanghebbenden, zoals de kernoverleggen, de LLTB en enkele grote recreatieve spelers in onze gemeente.

Fase 2 resulteerde in de Koers Omgevingsvisie Beesel 2050, waarin de richtinggevende keuzes voor de omgevingsvisie op hoofdlijnen zijn weergegeven, aan de hand van een toekomstverhaal en drie strategische kernambities. Het koersdocument is op 15 december 2025 vastgesteld door uw raad.

Fase 3 – Visievorming

In deze derde fase is de Koers Beesel 2050 nader uitgewerkt in een ontwerp omgevingsvisie met gebiedsgerichte uitwerkingen, een visiekaart en een uitvoeringsparagraaf. De kernambities uit het koersdocument zijn ruimtelijk vertaald en geconcretiseerd voor verschillende deelgebieden. Het grondgebied van onze gemeente is daarbij onderverdeeld in Dorpen, Werklocaties en Buitengebied. Daarbinnen is onderscheid gemaakt tussen specifieke deelgebieden, bijvoorbeeld bij Dorpen is onderscheid gemaakt tussen Reuver/Offenbeek en Beesel. Een deel van de opgaven en ambities zijn voor alle dorpen hetzelfde, deels worden verschillende ruimtelijke keuzes gemaakt per dorp. De ruimtelijke keuzes zijn waar mogelijk gepositioneerd op de visiekaart.

In deze fase heeft participatie met de samenleving plaatsgevonden in de vorm van twee goed bezochte ateliers over de gebiedsgerichte uitwerkingen. Bij het ene atelier lag de focus op de dorpen, bij het andere op het buitengebied. Daarnaast hebben ambtelijke en bestuurlijke werksessies plaatsgevonden over de gebiedsgerichte uitwerkingen en de uitvoeringsparagraaf.

In de uitvoeringsparagraaf is uitgewerkt op welke manier de doelen en ambities uit de omgevingsvisie gerealiseerd worden. Daarbij is onze rol en houding beschreven ten opzichte van o.a. ketenpartners en initiatiefnemers, voortbordurend op de kernkwaliteiten uit de Toekomstvisie Leef Beesel 2050. Daarnaast is toegelicht hoe we de diverse instrumenten onder de Omgevingswet inzetten en welk uitvoeringsgericht deelbeleid we op korte termijn gaan opstellen. Tot slot wordt ingegaan op de bekostiging van de ambities uit de omgevingsvisie.

Participatie
Zoals in bovenstaande beschrijving van het doorlopen proces voor de omgevingsvisie is toegelicht, is de omgevingsvisie sterk participatief opgesteld. Door gebruik te maken van verschillende werkvormen is gepoogd een zo breed mogelijke doelgroep uit de samenleving te betrekken bij de totstandkoming van de omgevingsvisie. De inbreng uit de verschillende participatievormen is samengebracht in een Nota van Participatie, deze is in elke fase aangevuld met de participatiemomenten en -resultaten.

a. Financieel
Voor het opstellen van de omgevingsvisie zijn middelen opgenomen in de meerjarenbegroting. Deze zijn voldoende gebleken voor de realisatie van de omgevingsvisie.

b. Juridisch
De gemeente is verplicht om voor 1 januari 2027 een vastgestelde omgevingsvisie te hebben. Iedereen heeft de mogelijkheid gehad om zienswijzen in te dienen op de ontwerp omgevingsvisie. Na vaststelling van de visie zijn er geen mogelijkheden voor bezwaar of beroep.

c. Risico’s
De omgevingsvisie bindt de gemeente zelf en vormt het strategisch kader voor het gemeentelijk handelen. Aan de vaststelling van de omgevingsvisie zijn geen specifieke risico’s verbonden.

6. Visie Leef Beesel
Bij de totstandkoming van de toekomst- en omgevingsvisie zijn de processen op elkaar afgestemd. De omgevingsvisie heeft voortgeborduurd op de (tussen)resultaten van de toekomstvisie. Op 1 juli 2025 is de Toekomstvisie ‘Leef Beesel’ unaniem vastgesteld. In de Toekomstvisie staan drie pijlers centraal: Leef voor elkaar, Leef in Beesel en Beleef in Beesel. De omgevingsvisie sluit hier naadloos op aan en vormt een ruimtelijke uitwerking op hoofdlijnen van deze pijlers.

7. Inclusie
De gemaakte ruimtelijke keuzes in de omgevingsvisie ondersteunen een inclusieve en veilige leefomgeving waarin ontmoeting en vertrouwen centraal staan en iedereen zich welkom voelt. Centraal staat hierbij dat iedereen zoveel mogelijk kan meedoen in de samenleving. Dit doen we door het inzetten op een goede toegankelijkheid van voorzieningen en openbare ruimte.

8. Duurzaamheid

Duurzaamheid is één van de beleidsterreinen die integraal is afgewogen in de omgevingsvisie. De omgevingsvisie bevat ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen over onder andere verduurzaming en opwek van duurzame energie.

Bijlagen

1. Concept Raadsbesluit
2. Omgevingsvisie Beesel 2050 inclusief bijlagen
3. Ingekomen zienswijzen
4. Nota van beantwoording
5. Gemeentelijk Kwaliteitsmenu Beesel